

U M J E T N O S T

H R V A T S K O G

A N T I F A Š I S T I Č K O G

O T P P O R A

U M J E T N O S T

H R V A T S K O G

A N T I F A Š I S T I Č K O G

D T P O R A

Izložba se održava u povodu
50. godišnjice Prvog kongresa
kulturnih radnika Hrvatske
u Topuskom.

U M J E T N O S T

Izložba se održava

*pod visokim pokroviteljstvom
predsjednika Republike Hrvatske*

dr. Franje Tuđmana

H R V A T S K O G

HRVATSKI POVIJESNI MUZEJ

A N T I F A Š I S T I Č K O G

Zagreb 1994.

O T P O R A

HRVATSKI POVIJESNI MUZEJ

Izložba održana
u Hrvatskom povijesnom muzeju,
Matoševa 9, u Zagrebu
Vrijeme trajanja:
25.VI.-24.VII.1994.

Urednik
Jasna Tomičić, prof.

Autor izložbe
Dolores Ivanuša, prof.

Naslovna strana:
detalj ilustracije Z. Price
za »Jamu« I.G. Kovačića

Sredstva za ovu izložbu
osiguralo je Ministarstvo prosvjete,
kulture i športa Republike Hrvatske.

U M J E T N O S T
H R V A T S K O O
A N T I F A S I S T I Č K O O
O T P O R A

Nakladnik
Hrvatski povijesni muzej

Za nakladnika
Jasna Tomičić, prof.

Prijevod
Tomislav Pisk, prof.

Lektura
Sanja Sadžak Tarle

Korektura
Hrvatski povijesni muzej

Grafičko oblikovanje
Artresor studio / Ante Rašić

Fotografija
Igor Brzoja,
Hrvatski povijesni muzej

Likovni postav izložbe
Berislav Brajković, akademski kipar

Tisak
Artica, Zagreb

Naklada
500

Kada jedna zemlja usred krvavog rata svjedoči i svojom kulturom kao označjem najvišeg moralnog i vitalnog interesa, onda to govori o toj zemlji više nego bilo koji drugi mogući pokazatelj. Bez obzira na složenu povijesnu situaciju Hrvatske, koja je u drugom svjetskom ratu morala istodobno voditi antifašističku borbu i borbu za nacionalno oslobođenje i opstanak, pa su pozitivne i negativne silnice s dviju strana fronte ponekad bolno izmiješane – bez obzira što je Kongres kulturnih radnika u Topuskom bio organiziran, na jednoj strani on nije legitimiran samo antifašističkom borbom, on legitimira i borbu za nacionalnu slobodu u sklopu te antifašističke borbe. Kultura je limfa zemlje i naroda, ona ih održava i kad se čini da je sve zamrlo. Kultura je područje univerzalne komunikacije i razina vrhunske vrline, tolerancije. Hrvatska se na tom području afirmirala od preuzimanja antičke baštine pa do najnovije povijesti. Na kongres u Topuskom treba stoga, usred zaraćene i zamračene Europe, gledati kao krik na jeziku koji Hrvatska najbolje govori. Pozdravljam sve one koji taj jezik ne zaboravljaju, znajući da svako doba doprinosi, usprkos svemu, novim vizijama ljudskih sloboda i nezamjenjive uloge kulture u razvitku naroda i čovječanstva.

P R E D S J E D N I K R E P U B L I K E H R V A T S K E

Dr. Franjo Tuđman

When a country embroiled in a bloody war bears witness to its struggle through its culture as a sign of the supreme moral and vital interest, then this tells more about that country than anything else could. Regardless of Croatia's complex historical situation, namely that of a country which in the Second World War had to lead a struggle both against fascism and for national liberation and survival, leading to a situation where the positive and negative forces from both sides of the front were at times painfully interwoven - and regardless of the fact that the Congress in Topusko was organized by one of the sides, it does not draw its legitimacy only from the anti-fascist struggle, but it also identifies itself in the struggle for national freedom within the anti-fascist struggle. Culture is the lymph of a country and of a people: it keeps them alive even when everything else seems to have fallen into a stupor. Culture is a sphere of universal communication, and it stands on a level of supreme virtue - tolerance. Croatia has made its mark in this sphere from the time when it adopted the heritage of the ancient world, to the most recent times. It is for this reason that we should view the Congress in Topusko, which took place in a Europe torn by war and engulfed in darkness, as a cry in a language which Croatia speaks best. I salute all those who have not forgotten this language, knowing that, in spite of everything, every period makes a contribution in the form of new visions of human freedom and the irreplaceable role of culture in the development of nations and mankind.

PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF CROATIA

Dr. Franjo Tuđman

**U M J E T N O S T
H R V A T S K O G
A N T I F A Š I S T I Č K O G
O T P O R A**

U povodu 50. godišnjice održavanja Prvog kongresa kulturnih radnika Hrvatske, održanog u Topuskom od 25. do 27. lipnja 1944., i nadolazeće 50. godišnjice pobjede antihitlerovske koalicije, Hrvatski povijesni muzej priređuje izložbu crteža, grafika, akvarela i skulptura iz svoje bogate zbirke likovnih djela hrvatskih umjetnika partizana i anti-fašista.

U bogatom programskom sadržaju Kongresa kulturnih radnika Hrvatske u Topuskom aktivno sudjeluju i likovni umjetnici. Osim izložbe radova trinaestorice sudionika (Agbaba, Čaće, Čerić, Čermak, Detoni, Krupa, Mraz, Murtić, Prica, Radauš, Rajković, Rukljač, Šimaga) koji su izložili 270 djela, umjetnici su izrazili i svoje poglede na funkciju likovne umjetnosti u ratu i miru. Tako je Vanja Radauš izlagao »O likovnoj umjetnosti«, Miro Ostrogović »O arhitekturi«, Franjo Mraz »O razvitku seljačkog slikarstva i književnosti«, a Ivo Čaće »O narodnom samoaktivizmu u umjetnosti«.

U nemogućnosti da rekonstruiramo izvornu izložbu u Topuskom trinaestorice slikara i kipara i tada izloženih djela, jer nije tiskan katalog, odlučili smo se za prošireni pregled autora. Teškoće rekonstrukcije izvornika nadoknađujemo značajnijom zastupljenošću umjetnika i tematskom raznovrsnošću djela, ocrtavajući na taj način širinu fenomena naše umjetnosti anti-fašističkog otpora, koji obuhvaća 110 hrvatskih likovnih umjetnika i oko pet tisuća sačuvanih djela.

Bilježeći u predahu borbi najneposredniju stvarnost ratne svakodnevice i vlastitih emocija, naši su umjetnici ostavili jedinstvene zapise, koji kvalitetom dokumentarnog i doživljajnog znače ne samo dragocjeni prilog u poznavanju ratne patnje i stradanja, već i snage, otpornosti i veličine čovjeka u vremenu i stanjima najtežih iskušenja.

Uz košmarske, goyeske vizije ratnih zbivanja, uz dramatske i lirske zapise prirodnih i urbanih ambijenata, nezaobilazne su bilješke osoba, mjesta i događaja, koji suhoj faktografiji povijesnog daju trajnu, živu, ljudsku dimenziju.

Izložbena aktivnost NOB-a započela je u Hrvatskoj 7. travnja 1943. poznatom ilegalnom »Izložbom slika i kipova« organiziranom u Splitu, u stanu

kipara Marina Studina, do rujna te godine. Iste 1943. godine, 11. lipnja, otvorena je u oslobođenom Otočcu »Izložba umjetničkih slika, fotografija iz NOB«, koja je zatim prenesena u Senj, Crikvenicu i Novi. Zbog iznenadne promjene vojne situacije, izložba nije prenesena, kako je planirano, u Bakar, Sušak i Kraljevicu. Potkraj 1944. i početkom 1945. godine organizirane su također velike izložbe u Splitu, Dubrovniku, Šibeniku i Zadru. Osim izložbe u Hrvatskoj, svakako valja spomenuti izložbu dalmatinskog zbjega u El Shattu (Egipat), koja je prenesna u Kairo i Aleksandriju.

Izložbom »Umjetnost hrvatskog anti-fašističkog otpora« pokušali smo obilježiti politički, kulturni i likovni događaj što ga predstavlja Prvi kongres kulturnih radnika Hrvatske u Topuskom, kojem otkrivamo poticajnu manifestaciju novog duha i novih načela kao vizionarski temelj naše sadašnjosti.

D O L O R E S I V A N U Š A

**T H E A R T
O F T H E C R O A T I A N
A N T I - F A S C I S T
R E S I S T A N C E**

In order to honour the fiftieth anniversary of the First Congress of Cultural Workers of Croatia, held in Topusko between the 25th and 27th of June 1944, and the coming fiftieth anniversary of the victory of the anti-Hitler coalition, the Croatian Historical Museum is preparing an exhibition of drawings, prints, water colours and sculptures from its large collection of works by Croatian artists from the partisan and anti-fascist movement.

Artists were actively involved in the extensive programme of the Congress. Apart from an exhibition of 270 works by participating artists (Agbaba, Čaće, Čerić, Čermak, Detoni, Krupa, Mraz, Murtić, Prica, Raduš, Rajković, Rukljač, Šimaga), the artists also expressed their views about the function of visual arts in peacetime and in war. Vanja Radauš delivered a paper »On the visual arts«, Miro Ostrogović »On architecture«, Franjo Mraz »On the development of peasants' art and literature«, and Ivo Čaće »On popular selfactivism in art«.

Since no catalogue was published for the exhibition, we are unable to reconstruct the original exhibition by the thirteen artists and sculptors with the original works. This is why we have decided to give an extended presentation of the artists. We have tried to overcome the difficulty of reconstructing the original exhibition by presenting significantly more artists and a broader thematic diversity of the works, thus drawing attention to the broad landscape of the phenomenon of our art in the anti-fascist resistance, which included 110 Croatian artists and some 5000 of their preserved works.

By recording, during respites between battles, the immediate reality of everyday life in war and their own emotions, our artist created unique documents, which, through the quality of that which is documented and that which is experienced, represent not only a precious contribution to our understanding of the pain and suffering, but also show the strength, resilience and greatness of man in times and conditions of the greatest challenges.

Apart from the nightmarish, Goya-like vision of wartime events, and apart from the lyrical records of landscape and urban surroundings, the most important element are the recorded images of people, places and events which provide the impersonal factualism of history with a lasting, living human dimension.

Exhibition-related activities in the War of National Liberation began in Croatia on April 7th 1943 with the well-known underground »Exhibition of paintings and

sculptures« which was organized in Split, in a flat belonging to the sculptor Marin Studin, and which remained open until September of that year. Also in 1943, on June 11th, the »Exhibition of paintings, photographs and newspapers from the War of National Liberation« was presented in the liberated town of Otočac; the exhibition was later shown in Senj, Crikvenica and Novi. Because of a sudden change in the military situation, the exhibition was not moved, as planned, to Bakar, Sušak and Kraljevica. At the end of 1944 and the beginning of 1945 large exhibitions were also organized in Split, Dubrovnik, Šibenik and Zadar. Apart from exhibitions in Croatia, we should also note the exhibition organized by the refugees from Dalmatia in the camp at El Shatt in Egypt, which was later shown in Cairo and Alexandria.

In preparing the exhibition »The art of the Croatian anti-fascist resistance« we tried to mark an exceptional political, cultural and artistic event – the First Congress of Cultural Workers of Croatia in Topusko, an event in which we discover an encouraging manifestation of a new spirit and new principles as a visionary foundation of our present time.

D O L O R E S I V A N U Š A

CRTEŽI

AKVARELI

GRAFIKE

SKULPTURE

Zagreb, 12. prosinca 1919.

Scenograf i grafičar. Završio grafički odjel Škole za primijenjenu umjetnost u Zagrebu 1941. U NOB odlazi 1943. godine, gdje je dodijeljen Kulturno-prosvjetnom odjelu ZAVNOH-a u Otočcu. Radi u Vjesnikovoj tiskari na opremi i ilustraciji, a zatim je scenograf Centralne kazališne družine. Suradnik je Z. Price na zidnoj slici kongresne dvorane u Topuskom (završna dionica vizije novog Zagreba). Na izložbi u Topuskom izlagao je dvadesetak crteža i linoreza, od kojih je većina propala u nekoj zemunici. Sudjelovao je na izložbama slikara partizana u Splitu i Dubrovniku 1944./45. godine.

1.
Za stolom, Topusko 1944.
tuš, 220 x 248 mm
sign.d.d.: Zag 44
HPM/MRNH 279

Klonje, 4. svibnja 1900. - Zagreb, 10. svibnja 1979.

Kipar. Diplomirao je na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu 1924. godine, a zatim studirao u Parizu. Suosnivač je i član grupe »Zemlja«. Godine 1940. predsjednik je Inicijativnog odbora Društva prijatelja SSSR-a u Zagrebu. Uhitio ga je Gestapo 1941. i odveo u Graz. Poslije tri i pol mjeseca, nakon intervencije, oslobođen. Posrednik je pri organiziranju odlaska V. Nazora i I. G. Kovačića u NOB. Sam Augustinčić odlazi u NOB 1943. Vijećnik je ZAVNOH-a i AVNOJ-a u Jajcu, gdje postaje i potpredsjednik toga tijela. U Jajcu portretira maršala Tita, ali je ta skulptura propala. Od ratnih radova sačuvao se jedino mali sadreni reljef, portret Josipa Broza Tita. Izlagao je na Izložbi umjetnika partizana u Šibeniku 1945. godine.

2.
Maršal Tito I, Jajce 1943.
sadreni model, 93 x 74 mm
podloga: sadrena ploča, 142 x 106 x 8 mm
sign. na ploči d.d.: A. Augustinčić / Jajce 43.
HPM/MRNH S-64

Pokoljane kod Zadra, 3. listopada 1911. - Zagreb, 28. svibnja 1993.

Slikar i grafičar. Akademiju likovne umjetnosti završio u Zagrebu 1934. godine. Sudjelovao u NOB-u od 1942. godine.

3.
Partizan, Radan planina 1944.
ugljen, 291 x 291 mm
sign. l.d.: 1944 - Radan planina; d.j.: Baće
HPM/MRNH 285

Draga kod Rijeke, 24. studenoga 1920.

Kipar. Studij započeo 1940. godine na Akademiji za likovnu umjetnost u Zagrebu. Godine 1941. vraća se u Dragu, koja je pod talijanskom okupacijom. Uključuje se u ilegalni rad, zbog čega je 1943. uhićen. Isprva je u zatvorima Rijeke i Koprca, a zatim prebačen u logor Cairo Montenotte u Liguriji (Italija). Nakon kapitulacije Italije prebačen je u logor Mauthausen (Njemačka). Teško obolio, intervencijom Crvenog križa prebačen je u Zagreb. U 1944. godini prelazi na oslobođeno područje Gorskog kotara, gdje radi kao likovni suradnik u tiskari Primorskog vjesnika na Smolniku. Započeti studij na Akademiji završio 1950. godine.

4.
Partizan III, Viševica 1944.
tuš, 260 x 210 mm
sign.d.d.: XII 1944 / Bahorić
HPM/MRNH 150

5.
Krovovi, Smolnik 1945.
tuš, 310 x 445 mm
sign.d.d.: Bahorić / 1945
HPM/MRNH 324

Berlin, 19. rujna 1908. - Hamburg 8. srpnja 1974.

Slikar i scenograf. Studirao je u Berlinu dekorativno slikarstvo i scenografiju u školi za primijenjenu umjetnost, te slikarstvo na Akademiji. Po dolasku nacista na vlast emigrira u Švicarsku. Boravi u Švedskoj, 1938. dolazi u Split, gdje od 1940. samostalno izlaže. U ratu se pridružuje antifašističkom pokretu otpora. Od 1943. bio je član kazališne grupe na Hvaru, s kojom odlazi u zbjeg u Egipat. Sudjelovao je na izložbi dalmatinskog zbjega u El Shattu, Kairu i Aleksandriji. Od 1945. do 1958. scenograf je splitskog HNK. Godine 1958. vratio se u domovinu i nastanio u Hamburgu, gdje je izlagao do 1969. godine.

6.
Plakat izložbe, El Shatt 1944.
„JOS JEDNA POBJEDA...“ // IZLOŽBA
ZBJEGA
tiskano, 1235 x 820/1185 x 770 mm
sign.L: BUNK
Plakat je tiskan u El Raghaib Press Cairo,
Egipt.
HPM/MRNH S-46

Vodice, 26. travnja 1903. – Zagreb, 23. studenoga 1947.

Samouk slikar i književnik. Počeo slikati 1928. godine. Od 1934. književnim i likovnim prilozima sudjeluje u raznim časopisima. Povezuje se s grupom književnika i slikara seljaka (Miškina, Generalić, Virius), te s njima izlaže u mnogim gradovima. Uhitili ga talijanski fašisti 1941. godine i odveli preko Šibenika i Splita u Italiju. Prolazi kroz logore Corropoli, St. Angelo (kraj Pescara), Milazzo, Lipari, Teramo. Nakon kapitulacije Italije priključuje se NOB-u. Bio je član Kulturno-umjetničkog odjela ZAVNOH-a u Topuskom. Na Kongresu kulturnih radnika održao je referat »Narodni samoaktivizam u umjetnosti«, a na prigodnoj je izložbi izložio desetak crteža i jedan akvarel s motivima borbe. Sudjelovao je na izložbama umjetnika partizana u Splitu, Šibeniku i Dubrovniku 1944./45. godine.

7.

Apello, Corropoli, Italija 1941.
akvarel, 316 x 440 mm
sign.d.d.: Ivan Čače Badija 1944
HPM/MRNH 2905

8.

Soba br. 2, Corropoli, Italija 1941.
akvarel, 320 x 445 mm
sign.d.d.: Ivan Čače 1941.
HPM/MRNH 2897

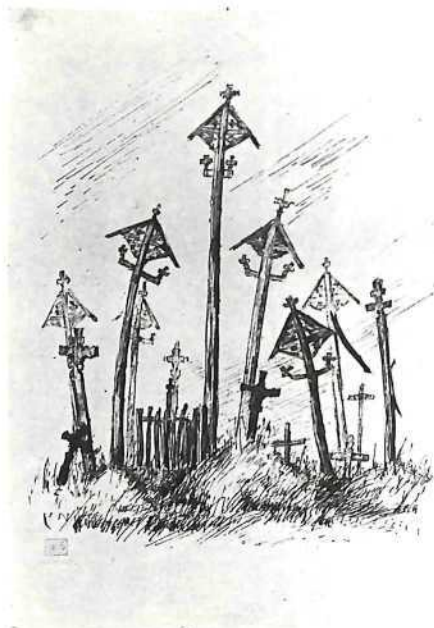

Gorica, 24. travnja 1911. – Zagreb, 23. svibnja 1978.

Slikar, karikaturist, novinar. Isprva studirao violinu na Državnoj muzičkoj akademiji u Zagrebu, a zatim od 1939. do 1941. slikarstvo na Akademiji likovne umjetnosti. U travnju 1943. prelazi na oslobođeno područje, u Otočac. S violinisticom Marijanom Schön i pijanistom Miroslavom Spillerom oformio glazbeni trio, koji je iste godine održao koncerte u Otočcu, Senju, Crikvenici, Selcima i Bribiru. U Otočcu je 1943. izložio 30-ak političkih karikatura. Pokrenuo je i uredio tiskani humoristični list »Bodljikavi jež» 1944. godine. – Na izložbi u Topuskom izložio je 12 političkih karikatura, a izlagao je i na izložbi umjetnika partizana u Splitu 1944./45.

9.

Partizan, 1944./45.
akvarelirani tuš, 354 x 257 mm
sign.l.d.: V. Čerić
HPM/MRNH 2548

11

Karlovač, 1. srpnja 1921.

Slikarica i restauratorica. Upisala se na Akademiju likovne umjetnosti u Zagrebu 1941. godine. Sljedeće 1942. godine je uhićena, a po oslobađanju 1943. odlazi u NOB. Isprva radi u redakciji lista Naprijed, a zatim u likovnom odsjeku Kulturno umjetničkog odjela ZAVNOH-a. U tijeku NOB-a sudjelovala na izložbama umjetnika partizana u Topuskom, Splitu i Dubrovniku. Diplomirala na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 1954. godine.

10.

Na bijegu, Kordun 1944.
tuš, 410 x 284 mm
sign. d.d.: Lela V 1944
HPM/MRNH 338

11.

Kordunsko groblje, Kordun 1944.
tuš, 412 x 283 mm
sign.d.d.: Lela
HPM/MRNH 334

15

Križevci, 18. svibnja 1905. – Zagreb, 11. svibnja 1981.

Slikar i grafičar. Diplomirao na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 1929. godine. Pripadnik je grupe »Zemlja«. U Karlovcu je 1941./42. ilegalno otisnuo mapu litografija »Plodovi uzbuđenja tisuću devet sto četrdeset prve i druge« i izradio 35 linoreza za mapu »Bijele zvijeri«, koja je 1943. tiskana u tiskari Glavnog štaba Hrvatske i prozvana »Mapom U«. U NOB odlazi prvih dana 1943. na područje Bosne i proživljava stradanja IV. i V. ofenzive. Vijećnik je ZAVNOH-a i AVNOJ-a. U vrijeme Kongresa kulturnih radnika Hrvatske u Topuskom, Detoni boravi s grupom likovnih umjetnika u Cozzanu (Italija). Izlagao na izložbama umjetnika partizana u Splitu, Šibeniku i Dubrovniku 1944./45. godine.

12.

Tisuću devet sto četrdeset prva, Karlovac 1941.
litografija, 350 x 251 mm
sign.d. ispod otiska: »Tisuću devet sto četrdeset prva« (lit.2/6) 1941. MD
HPM/MRNH 360

14.

U Crnoj Gori, Crna Gora 1943.
akvarel, 375 x 495 mm
sign.l.d.: 1943 Detoni u Crnoj Gori / V.
ofenziva 1943.
HPM/MRNH 407

16.

Tifusari II, Banija 1943.
lavirani tuš, 285 x 215 mm
sign.d.d.: Detoni 1944 / 1943; l.d.: S »Tifusari« II
HPM/MRNH 418

13.

Prijelaz preko Neretve, Kladanj 1943.
akvarelirani tuš, 280 x 220 mm
sign.l.d.: Detoni / 1943, d.d. Kladanj 43
HPM/MRNH 419

15.

Partizan na konju, Banija 1943.
oslovka, 275 x 228 mm
sign.l.d.: Banija
HPM/MRNH 415

17.

Glava konja na vodi, Komiža 1943.
lavirani tuš, 285 x 215 mm
sign. nema
HPM/MRNH 410

Srpske Masovice, 20. prosinca 1925. – Brod na Kapi, 1952.

Slikar. Diplomirao na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu 1950. godine. Sudjelovao u NOB-u od 1942. Bio je zastupljen na Izložbi umjetnika partizana Hrvatske u Šibeniku 1945. Poslije rata predavao na školama u Karlovcu i Rijeci.

18.
Zadarske ruševine I, Zadar 1945.
olovka, 442 x 310 mm
sign.d.d.: Z Glad / III-45 / Zadar
HPM/MRNH 530

Split, 27. siječnja 1919. – Zagreb, 24. ožujka 1983.

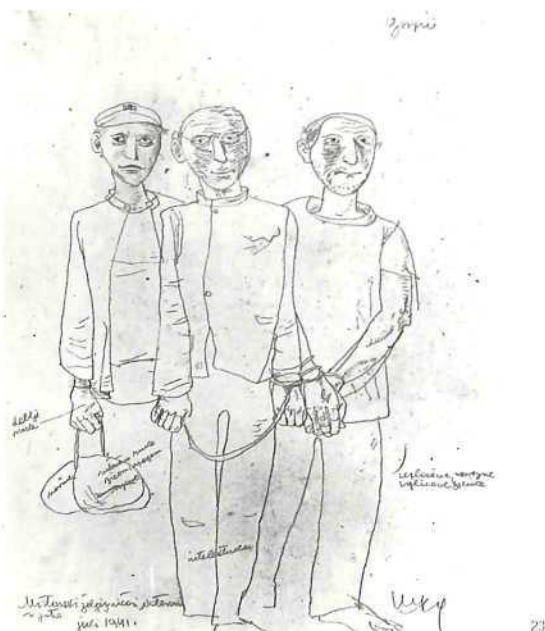
Slikar, kipar, dizajner. U Zagrebu je diplomirao slikarstvo na Akademiji likovne umjetnosti 1942. godine. Još za studija priklanja se lijevoj inteligenciji i 1944. odlazi u NOB, gdje se bavi opremom partizanskog tiska. Poslije rata nije isticao svoje sudjelovanje u NOB-u, pa su i ovi izloženi crteži do sada bili skoro nepoznati.

19.
Skica, 1944./45.
ugljen, 386 x 268 mm
sign.nema
HPM/MRNH 3065

20.
Portret muškarca II, 1944./45.
ugljen, 470 x 321 mm
sign.nema
HPM/MRNH 3066

21.
Čovjek, konj i pas, 1944./45.
ugljen, 252 x 352 mm
sign.nema
HPM/MRNH 3067

22.
Vođeničko kolo, 1944./45.
kreda, 332 x 441 mm
sign.nema
HPM/MRNH 3070

Petrinja, 26. studenoga 1901. - Zagreb, 7. travnja 1975.

Slikar. Akademiju likovnih umjetnosti diplomirao u Zagrebu 1926., a zatim studij nastavio u Parizu. Po povratku u Zagreb 1929., potiče osnivanje likovne grupe «Zemlja», koja se zalaže za socijalne ideje u umjetnosti. U Hlebinama 1930. poučava seljake slikarstvu. Od 1932. vodi slikarsku grupu u sindikatu građevinskih radnika u Zagrebu. Godine 1941. uhićen i sproveden u zbirni logor u Gospiću. Nakon intervencije vraćen u ustašku policiju u Zagreb, gdje nastaju dojmivi crteži iz zatvorskog života. Osuđen na godinu dana kućnog zatvora. Do kraja rata radi na oslikavanju Svetišta u Mariji Bistrici.

23.
Mostarski željezničari dotjerani u jutro, Gospić 1941.
olovka, 310 x 226 mm
sign.d.d.: KHeg; d.g.: Gospić, l.d.: Mostarski željezničari / doterani / u jutro juli 1941.
HPM/MRNH 75

sign.l.d.: Kut ćelije / br. 16 posle odvođenja / na streljanje Dubrovčana. Nemam nerava da crtam / 5.VIII.1941. / KHeg
HPM/MRNH 76

25.
Ćelija br. 16, Zagreb 1941.
olovka, 238 x 320 mm
sign.d. u sred.: Ćelija br. 16 / Hegedušić / 4.VIII 1941

24.
Kut ćelije br.16, Zagreb 1941.
olovka, 315 x 253 mm

zapis desno: Straživnik svršava brijanje / Justin čita na priči od Racite, druga priča flogla / treća moja / Straživnik pripadao grupi bank. činov. / iz Dubronika svi streljani poslije / Botaničkog vrta, osim jednoga / Od 17 ljudi ostalo nas pet u Ćeliji
HPM/MRNH 535

Zagreb, 17. ožujka 1886. - 18. siječnja 1974.

Slikar. Studirao u Münchenu, Berlinu i Parizu. S kraćim prekidima živi u Münchenu do dolaska nacista na vlast 1933., kada se vraća u Zagreb. Prve ratne godine proveo je u izbjegličkom logoru Ferramonti Tarsia na Calabrijii (Italija). Nakon kapitulacije Italije i oslobađanja iz logora, 1944. odlazi u Apuliju, u Bari, odakle je upućen grupi umjetnika partizana Hrvatske u Cozzanu. Potkraj godine odlazi na rad u Kulturno-umjetnički odjel ZAVNOH-a, te suraduje na organizaciji izložbi u Splitu, Šibeniku, Dubrovniku, gdje i sam izlaže.

26.
Dalmatinski zbjeg pred ambulantom, St. Maria di Bagni 1944.
olovka, 329 x 400 mm
sign.l.d.: Dalmatinski zbjeg «Ambulanta» / St. Maria di Bagni 1944;
d.d.: O Herman
HPM/MRNH 177

27.
Dalmatinski zbjeg pred bolnicom, St. Maria di Bagni 1944.
olovka, 300 x 395 mm
sign.l.d.: St. Maria di Bagni / 1944 O. Her-

man / -Zbjeg pred bolnicom
HPM/MRNH 539

28.
Dvije žene iz zbjega, St. Maria di Bagni 1944.
tinta, 300 x 370 mm
sign.l.d.: -Zbjeg O. Herman / 1944 / St. Maria
HPM/MRNH 541

29.
Prijenos ranjenika, St. Maria di Bagni 1944.
olovka, 205 x 270 mm

sign.d.d.: O. Herman / 1944
HPM/MRNH 543

30.
Zbjeg u Italiji, St. Maria di Bagni 1944.
lavirani tuš, 510 x 615 mm
sign.l.d.: Oskar Herman / 44
HPM/MRNH 544

31.
Starica iz zbjega, St. Maria di Bagni 1944.
olovka, 384 x 298
sign.stred.d.: Starica iz zbjega; d.d.: St. Maria di Bagni / O. Herman / 1944
HPM/MRNH 548

34

Kaptil kod Požege, 17. studenoga 1911.

Slikar i scenograf. Diplomirao na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu 1938. Službovao u Đakovu i Varaždinu. U NOB-u sudjeluje od 1943. godine. Bio je scenograf Kazališta narodnog oslobođenja Hrvatske.

32.
Inscenacija za IV čin «Najezde» L.Leonova,
Vis 1944.
akvarelirani tuš, 185 x 273 / 150 x 245 mm
sign. nema
HPM/MRNH 140

33.
U zatvoru, Varaždin 1941.
lavirani tuš, 210 x 170 mm
sign. nema
HPM/MRNH 143

34.
Zbor u Suvaju, Bosna 1943.
akvarelirani tuš, 92 x 92 mm
sign. nema
HPM/MRNH 569

38

Bogvađ, 6.kolovoza 1924.

Slikarica i ilustratorica. U NOB odlazi 1942. godine. Crta priloge za partizanski tisak, radi na opremi «Slobodne Dalmacije». Izlagala na izložbama slikara partizana Hrvatske u Splitu i Dubrovniku 1944./45. Završila studij na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu 1951. godine.

35.
Ribari, Vis 1944.
tempera, 105 x 103 mm
sign.nema
HPM/MRNH 2645

36.
Peizaž Lumbarde, Lumbarda 1944.
tempera, 131 x 170 mm
sign.nema
HPM/MRNH 2650

37.
Motiv iz Lumbarde, Lumbarda 1944.
tempera, 154 x 123 mm
sign. nema
HPM/MRNH 2651

38.
Viški seljaci, Vis 1944.
tempera, 198 x 230 mm
sign.nema
HPM/MRNH 2652

39

Drevenik, 17. veljače 1915.

Kipar. Akademiju likovnih umjetnosti završio u Zagrebu 1941. godine. Iste godine priključio se NOB-u. S dalmatinskim zbjegom odlazi u El Shatt (Egipat), gdje izlaže na izložbi zbjega u Kairu i Aleksandriji. Autor je spomenika »Domovina« na groblju dalmatinskog zbjega u El Shattu.

39.
Zbjeg, El Shatt 1944.
patinirana sadra, v. 315 mm
sign. na podlozi: AK 44
HPM/MRNIH S-11

40.
Marin Franičević, El Shatt 1944.
patinirana sadra, v. 390 mm
sign.d.d.: 44
HPM/MRNIH S-12

41.
Šime Vučetić, El Shatt 1944.
patinirana sadra, v. 410 mm
sign.d.d.: 44 Kostović
HPM/MRNIH S-13

42

Zadvarje, 30. studenoga 1911. – Krapinske Toplice, listopada 1938.

Slikar. Završio Akademiju likovnih umjetnosti u Beogradu 1938. U NOB odlazi 1944. godine, u Dalmatinsku zagoru. U selu Brštanovo nastaju linorezi za mapu »Kroz narodnooslobodilačku borbu«, tiskanu u Splitu 1944. Neko vrijeme radi u grupi umjetnika na Visu i Hvaru, pa u Šibeniku, u Kulturno-umjetničkom odjelu ZAVNOH-a. Jedan je od organizatora izložbe umjetnika partizana u Splitu, Šibeniku i Dubrovniku, na kojoj i sam izlaže. Odmah nakon svršetka rata osnovao Umjetničku galeriju u Dubrovniku.

42.
Iz kolone, Brštanovo 1944.
sepija, 623 x 442 mm
sign.d.d.: Iz kolone 1944
HPM/MRNIH 3072

43.
U pokretu, Brštanovo 1944.
sepija, karton, 304 x 232 mm
sign.d.d.: B. Kovačević u pokretu 1944
HPM/MRNIH 3074

44.
Iz zbjega, Dalmatinska zgora 1944.
lrvitani tuž, 442 x 310 mm
sign.d.d.: B. Kovačević 1944; Ld.: Iz zbjega
HPM/MRNIH 3080

Krupa A.
1944.

45

Mikolovo – Poljska, 22. srpnja 1915. – Karlovac, 16. listopada 1989.

Slikar. Nakon završene gimnazije, započeo studij slikarstva na Umjetničkoj akademiji u Krakovu. Mobiliziran u njemačku vojsku po okupaciji Poljske, potkraj 1942. dolazi u Jugoslaviju i u ljeto 1943. kao antifašist prelazi u redove NOV-a. Crtač je u propagandnom odjelu brigade. Sudjeluje na Izložbi likovne umjetnosti u Topuskom 1944., te na izložbama slikara partizana u Splitu i Šibeniku 1944./45. Poslije rata nastanio se u Karlovcu, gdje je do smrti djelovao kao slikar.

45.
Referent saniteta, Topusko 1944.
tuš, 313 x 232 mm
sign.l.d.: Krupa A. / 1944.
HPM/MRNH 174

47

Velećevo – Rijni, 15. studenoga 1915. – Zagreb, 17. ožujka 1986.

Slikar. Srednju tehničku školu završio u Sarajevu. Godine 1941. zarobljen i odveden u Njemačku. Nakon proglašenja NDH oslobođen, a 1943. mobiliziran u domobranstvo. U NOB odlazi 1944., gdje se po dužnosti bavi geodetskim poslovima i počinje crtati. Većina crteža je propala pri prijelazu Lonjskog polja. Diplomirao na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu 1949. godine.

46.
Dnevojića, Čazma 1944.
akvarelirani tuš, 50 x 30 mm
ogn.nema
HPM/MRNH 2871

47.
Partizani na položaju, Bilogora 1944.
akvarelirani tuš, 23 x 61 mm
sign.nema
HPM/MRNH 2872

48.

Deroenta, 5. siječnja 1921.

Slikar. Slikarstvo započeo studirati na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu 1938. Godine 1942. prekida studij i odlazi u NOB. Najviše radi na opremi i ilustraciji partizanskog tiska. Poslije rata nastavlja i završava studij 1947. godine.

48.
Prijenos ranjenika, 1944.
ugljen, 218 x 296 mm
sign. nema
HPM/MRNH 753

49.
Prijenos ranjenika, 1944.
ugljen, 218 x 298 mm
sign. nema
HPM/MRNH 779

53.

Mao – Boka Kotorska, 29. ožujka 1901. – Zagreb, 2. rujna 1981.

Slikar, crtač stripova i plakata. Slikarstvo studirao na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu. Od 1925. godine bavi se ilustracijom, a od 1934. počinje crtati stripove. Jedan je od utemeljitelja tzv. autorskog stripa zagrebačke škole. Godine 1944. odlazi u NOB. Radi u likovnoj grupi Kulturno-umjetničkog odsjeka ZAVNOH-a. Po završetku rata u »Olikpropu« radi plakate, a u kasnijim godinama sve se više posvećuje slikarstvu.

50.
Konjanici, Bosna 1944./45.
tuta, ugljen, 294 x 394 mm
sign. nema
HPM/MRNH 2719

51.
Povlačenje pred ofenzivom, 1944./45.
tuš, 293 x 395 mm
sign. nema
HPM/MRNH 2720

52.
U magli kroz Bosnu, 1944./45.
ugljen, 300 x 406 mm
sign. nema
HPM/MRNH 2724

53.
Zasjeda, 1944./45.
tuš, 287 x 397 mm
sign. nema
HPM/MRNH 2726

55

Hlebina, 4. travnja 1910. – Brežica, 26. listopada 1981.

Slikar. Slikarstvom se počeo baviti u sklopu hlebinske slikarske grupe. Suraduje i izlaže s grupom »Zemlja«. Godine 1941. uhićen je, ali prilikom sprovođenja u logor »Danicu« kraj Koprivnice uspijeva pobjeći. Potkraj 1942. odlazi u NOB. Vijećnik je ZAVNOH-a i AVNOJ-a. Na Kongresu kulturnih radnika Hrvatske u Topuskom sudjeluje s referatom »O razvitku seljačkog slikarstva i književnosti« i suradnik je Z.Prici na zidnoj slici kongresne dvorane. Izlagao na Izložbi likovne umjetnosti u Topuskom 1944., te na izložbama slikara partizana u Splitu, Dubrovniku i Šibeniku 1944./45. godine.

54.
Prije večere, Papuk 1943.
tuš, 440 x 313 mm
sign.l.d.: Mraz / 43; d.d.: Prije večere
HPM/MRNI 13

55.
Tiskara »Naprijed«, Petrova Gora 1944.
tuš, 399 x 276 mm
sign.l.d.: Mraz 44 / Štamparija »Naprijed«
d.d.: Petrova Gora
HPM/MRNI 50

56.
Bolnica br. 2, Petrova Gora 1944.
tuš, 397 x 298 mm
sign.d.sred.: Mraz 44; d.d.: Bolnica Petrova
Gora
HPM/MRNI 28

57.
Unutrašnjost bajte, Mečenčani 1944.
tuš, 410 x 310 mm
sign.l.d.: Mraz 44
HPM/MRNI 803

58.
Tržnica u Topuskom, Topusko 1944.
tuš, 400 x 297 mm
sign.d.d.: Mraz 44; l.d.: Pijaca / Topusko
HPM/MRNI 7

59.
U selu, Balmani 1945.
tuš, 314 x 262 mm
sign.l.d.: Mraz / 45
HPM/MRNI 806

60

Velika Pisanica, 4. rujnja 1921.

Slikar i grafičar. Nakon završene Škole za primijenjenu umjetnost, 1939. upisuje se na Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu. Uoči rata 1941. odlazi u Beograd, u privatnu školu Petra Dobrovića. Sljedeće 1942. vraća se u Zagreb i posrednošću prof. Ljube Babića dobiva stipendiju za dvomjesečni studij scenografije u Rimu. Potkraj 1943. odlazi u NOB. Radi u likovnoj grupi Kulturno-umjetničkog odjela ZAVNOH-a u Topuskom. Zajedno sa slikarom Z. Pricom autor je mape »Grafika« (Topusko, listopada 1944.) i litografija, ilustracija za poemu I. G. Kovačića »Jama« (Topusko, studenoga 1944.). Izlagao je na izložbama umjetnika partizana u Topuskom 1944., te u Splitu, Šibeniku i Dubrovniku 1944./45. godine.

60.
Majka iz zbjega, Topusko 1944.
kreda, 439 x 312 mm
sign.l.d.: 25-VIII 44 / Topusko / E. Murtić
HPM/MRNI 156

61.
Ranjenik, Topusko 1944.
tuš, 415 x 288 mm
sign.d.d.: EM / 44
HPM/MRNI 874

62.
Srušeni avion, Glina 1944.
tuš, 418 x 290 mm
sign.d.d.: E. Murtić / IX 44
HPM/MRNI 842

63.
Aerodrom na Viru, Vir 1944.
tempera, 288 x 392 mm
sign. nema
HPM/MRNI 905

64.
Šibenik, Šibenik 1945.
tempera, 260 x 385 mm
sign.d.d.: E. Murtić / Šibenik 45
HPM/MRNI 985

65.
Dječak iz zbjega, Šibenik 1945.
ugljen, 430 x 310 mm
sign.d.d.: E. Murtić / Šibenik 45
HPM/MRNI 933

66

Dol na Bratcu, 6. veljače 1921.

Kipar. Diplomirao na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu 1941. Od 1941. u Splitu suraduje s grupom umjetnika u antifašističkom pokretu otpora, zbog čega su ga talijanske vlasti uhitile. U NOB odlazi 1943. Od 1944. radi na poslovljima likovne propagande. Izlagao na izložbama umjetnika partizana Hrvatske u Splitu 1944./45.

66.
Plakat izložbe, Split 1944.
IZLOŽBA // UMJETNIKA // PARTIZANA // Split srednja palača Botičeve poljane // 23. decembra 1944. - 10. januara 1945., Split 1944.
linotrez, 753 x 565 mm
sign.l.: om
HPM/MRNEH P-I

68

Solin, 20. lipnja 1921.

Slikar. Upisao Akademiju likovne umjetnosti u Zagrebu 1940. godine. Studij prekida 1943. odlaskom u NOB, gdje se bavi likovnom propagandom. Izlagao na izložbama umjetnika partizana u Splitu i Dubrovniku 1944./45. godine. Diplomirao na zagrebačkoj Akademiji 1950. godine.

67.
Odmoranje, Vis 1944.
tempera, 305 x 460 mm
sign. nema
HPM/MRNEH 2659

68.
Slikar Ljubo Ivančić, 1944.
tempera, 649 x 449 mm
sign. nema
HPM/MRNEH 2660

71

Salin, 2. veljače 1904. – Zagreb, 4. kolovoza 1986.

Slikar. Završio Akademiju likovne umjetnosti u Zagrebu 1926. godine, a studij nastavio u Parizu i Rimu. Nakon okupacije Splita pridružuje se antifašističkom pokretu otpora, a 1944. odlazi u NOB. Neko je vrijeme u Dalmatinskoj zagori, a zatim odlazi na Hvar i Vis, gdje je bio referent za dalmatinske umjetničke spomenike. Izlagao je na ilegalnoj izložbi u Splitu 1943. godine i na izložbama umjetnika partizana u Splitu i Dubrovniku 1944./45. godine.

69.
Izgubljena djeca – skica iz ratne bilježnice,
Split 1943.
kreda, 226 x 185 mm
sign.d.d.: V. Parać
HPM/MRNH 1009

70.
U času bombardiranja – skica iz ratne bi-
lježnice, Split 1943.
kreda, tuš, 253 x 187 mm
sign.l.d.: V. Parać
HPM/MRNH 1008

71.
Nijemci ulaze, Split 1943.
lavirani tuš, 351 x 256 mm
sign.sred.d.: V. Parać
HPM/MRNH 1010

72.
Bombardirani Split – skica iz ratne bilježni-
ce, Split 1944.
olovka, 118 x 182 mm
sign.d.d.: V. Parać
HPM/MRNH 1012

73.
Partizanski leit, Vis 1944.
akvarel, 378 x 456 mm
sign.d.d.: V. Parać
HPM/MRNH 1015

74.
Ranjenik, Labin (Dalmacija) 1944.
ugljen, 113 x 172 mm
sign.l.d.: V. Parać
HPM/MRNH 1040

75

Maribor, 26. ožujka 1916. – Zagreb, 21. siječnja 1978.

Slikar. Završio Akademiju likovne umjetnosti u Zagrebu 1924. godine i nastavio studije u Parizu i Rimu. Jedan je od osnivača grupe »Zemlja«. Zbog ilegalnog rada uhićen je 1942. godine, a u NOB odlazi 1943. Boravio je na otocima Korčuli, Hvaru i Visu, odakle je prebačen s grupom hrvatskih umjetnika u Italiju, u Cozzano kraj luke Monopoli. Godine 1944. vraća se u zemlju i radi u likovnoj grupi pri Kulturno- umjetničkom odjelu ZAVNOH-a. Izlagao je na izložbama umjetnika partizana u Splitu, Šibeniku i Dubrovniku 1944./45. godine.

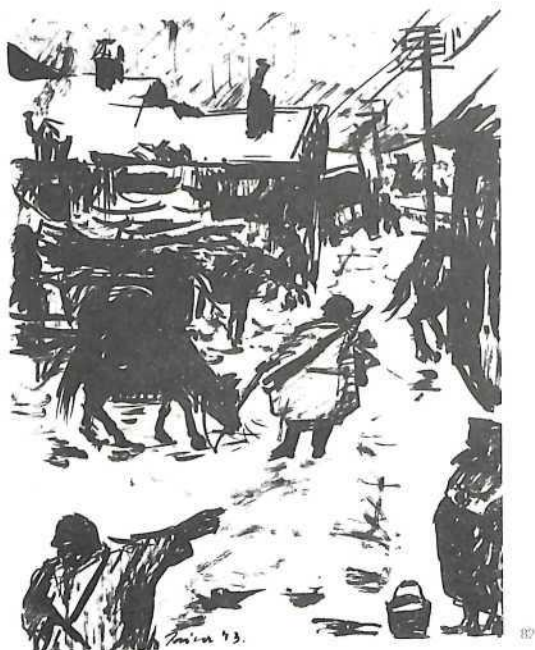
75.
U očaju, Cozzano 1944.
lavirana sepija, 420 x 310 mm
sign. nema
HPM/MRNH 1056

76.
Pokolj, Cozzano 1944.
ugljen, 373 x 496 mm
sign.l.d.: op 44
HPM/MRNH 1057

77.
Žrtve, Cozzano 1944.
lavirana sepija, 516 x 420 mm
sign.l.d.: op 44
HPM/MRNH 1060

78.
Ubiveni, Cozzano 1944.
lavirana sepija, 448 x 585 mm
sign.l.d.: op 44
HPM/MRNH 1061

79.
Studija, Cozzano 1944.
lavirani bajc, 296 x 424 mm
sign. d.d.: op
HPM/MRNH 96

Pááh - Madarsko, 26. lipnja 1916.

Slikar. Diplomirao na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu 1940. Zbog ilegalnog rada uhićen u ljeto 1941. i interniran u logor »Danica« kraj Koprivnice, u kojem ostaje do kraja godine. Godine 1943. odlazi u NOB. U školi sela Radatovići slika veću zidnu sliku. Početkom 1944. u Topuskom radi u likovnoj grupi Kulturno-umjetničkog odjela ZAVNOH-a. Autor je zidne slike al secco, vel. 2,77 x 16,20 m u kongresnoj dvorani u Topuskom, na kojoj mu pomažu Agbaba, Mraz i Rajković. S E. Murtićem autor je mape »Grafika« i ilustracija za poemu I. G. Kovačića »Jama«. Izlagao na Izložbi likovne umjetnosti u Topuskom 1944. i izložbama slikara partizana u Splitu, Šibeniku i Dubrovniku 1944./45. godine.

80.
Crtež za mapu »Ljudi iz logora Danica«, logor Danica 1941.
sepija, 320 x 320 mm
sign.d.d.: Z. Prica 1941
HPM/MRNH 203

81.
Za stolom, crtež za mapu »Ljudi iz logora Danica«, logor Danica 1941.
sepija, 218 x 300 mm
sign.d.d.: Z. Prica / 1941. / »Danica«
HPM/MRNH 218

82.
Okupacija, Samobor 1943.
tuš, 398 x 298 mm
sign.l.d.: Prica 43
HPM/MRNH 1071

83.
Ranjeni dječak, Petrova gora 1944.
tuš, 320 x 239 mm
sign.d.d.: Prica 44
HPM/MRNH 224

84.
Partizanski zbor, Topusko 1944.
akvarel, 300 x 396 mm
sign.d.d.: Z. Prica 44
HPM/MRNH 1088

85.
Moja žena, Šibenik 1945.
sepija, 393 x 290 mm
sign.d.d.: Prica 45
HPM/MRNH 1106

Vinkovci, 29. travnja 1906. - Zagreb, 24. travnja 1975.

Kipar, slikar, grafičar. Akademiju likovne umjetnosti završio je 1930. u Zagrebu. Pripadnik je grupe »Zemlja«. U NOB odlazi 1943. Djeluje u Kulturno-umjetničkom odjelu ZAVNOH-a u Otočcu, nastavnik je na partizanskoj gimnaziji i vodi večernju školu crtanja. U Otočcu su nastali linorezi za mapu »Kronika«, koja je poslije rata izdana pod imenom »Mi pamtimo«. Vijećnik je ZAVNOH-a, a na kongresu kulturnih radnika u Topuskom održao je referat »O likovnoj umjetnosti«. Na izložbi u Topuskom izložio je 35 listova mape »Kronika« i niz crteža i akvarela, portreta članova vlade te kulturnih i javnih radnika. Izlagao na izložbama umjetnika partizana u Splitu, Šibeniku i Dubrovniku 1944./45. godine.

87.
Invalid, 1943./44.
tuš, 440 x 308 mm
sign. nema
HPM/MRNH 1182

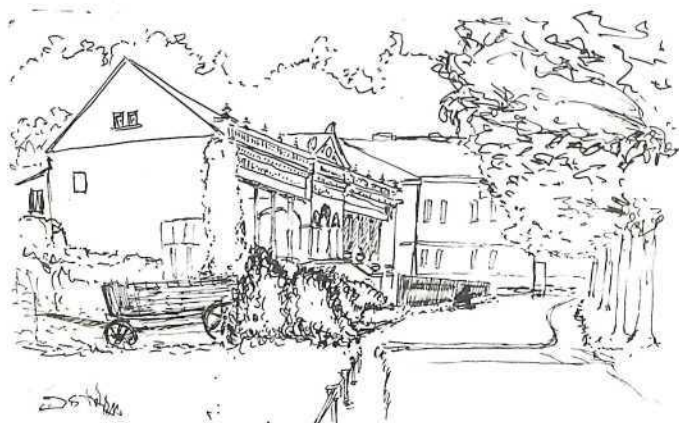
88.
Invalid, 1943./44.
tuš, 440 x 310 mm
sign. nema
HPM/MRNH 1159

89.
Partizanska pozornica u Glini, Glina 1944.
akvarel, 266 x 273 mm
sign. nema
HPM/MRNH 1300

90.
Zgarište, 1944.
akvarel, 290 x 388 mm
sign. nema
HPM/MRNH 1293

87

91.
Žrtve rata, 1944.
akvarel, 395 x 295 mm
sign. nema
HPM/MRNH 1582

92

1. Hrađe kraj Odrin, 18. kolovoza 1923.

Slikar samouk i novinar. U NOB odlazi 1943., gdje dobiva prve pouke o slikarstvu (Prica, Radauš, Reiser). Pomaže Z. Prici na realizaciji zidnih slika u školi sela Radatovića i kongresnoj dvorani u Topuskom. Sudjeluje na Izložbi likovne umjetnosti u Topuskom 1944. i izložbama slikara partizana u Splitu, Šibeniku i Dubrovniku 1944./45. godine.

92.
Zgrada I kongresa kulturnih radnika Hrvatske, Topusko 1944.
bajc, 193 x 293 mm
sign. nema
HPM/MRANH 2559

Sa pogreba žrtvica Erbežuka, Radatovići, Reiser 94

Samobor, 14. listopada 1918.

Slikar. Studij slikarstva na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu prekinuo 1943. godine odlaskom u NOB. Radi u likovnom odsjeku Kulturno-umjetničkog odjela ZAVNOH-a. Izlagao na Izložbi umjetnika partizana u Šibeniku, u veljači 1945. godine.

93.
Iz partizanske bolnice, Žumberak 1944.
akvarelirani tuš, 310 x 207 mm
sign.d. u sred.: Iz partizanske bolnice; d.d.:
Reiser Nik.
HPM/MRANH 1603

94.
Pogreb partizana, Radatovići 1944.
lavirani bajc, 227 x 240 mm
sign.d.: Sa pogreba Žvounka Erbežuka, Radatovići, Reiser Nik.
HPM/MRANH 1607

95.
Ispred škole u Radatovićima, Radatovići 1944.
lavirani bajc, 330 x 360 mm
sign.d.d.: Radatovići / Reiser Nik.
HPM/MRANH 1608

96.
Ples uz usnu harmoniku, Liješće 1944.
akvarel, 390 x 296 mm
sign.d.d.: Ples uz usnu harmoniku / Liješće 44, Reiser.
HPM/MRANH 1610

97.
U pokretu, Keseri 1944.
lavirani bajc, 160 x 295 mm
sign.d.d.: Reiser Nik.
HPM/MRANH 1614

98.
U redakciji, Šibenik 1945.
tempera, 180 x 230 mm
sign. nema
HPM/MRANH 2627

100

Rančinci – Slovenija, 4. listopada 1927.

Karikaturist. U NOB odlazi 1944. godine. Crtanjem i karikaturom počinje se baviti u propagandnom odjelu Štaba X. korpusa »zagrebačkoga«. Studij arhitekture završio u Zagrebu 1960. godine.

99.
Mali partizan, Čazma 1944.
akvarel, 394 x 286 mm
sign.d.d.: R / I.XI.1944. / I.XI.1944. Čazma
HPM/MRNH 2543

100.
Partizan, Čazma 1945.
akvarel, 396 x 278 mm
sign.d.u sred.: R O 45
HPM/MRNH 2544

101

Poznanost, 9. ožujka 1916.

Kipar. Diplomirao na Akademiji likovne umjetosti u Zagrebu 1941. U NOB odlazi početkom 1944. godine. Uoči Kongresa kulturnih radnika Hrvatske u Topuskom načinio je pet skulptura, koje su nakon izložbe propale. Početkom 1945. radi u ZAVNOH-u, u Šibeniku.

101.
Mali partizan, Šibenik 1945.
kreda, 350 x 212 mm
sign.d.d.: Rukljač
HPM/MRNH 1634

102.
Iz borbe I, Šibenik 1945.
kreda, 300 x 240 mm
sign.d.d.: Rukljač 1945
HPM/MRNH 1635

103

Zagreb, 18. srpnja 1904. – 24. prosinca 1992.

Kiparica i keramičarka. Diplomirala kiparstvo na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu 1928., a zatim specijalizirala keramiku u Beču. Početkom rata internirana u Italiji. Nakon kapitulacije Italije bježi na jug i radi u savezničkoj bolnici u Bariju, a zatim je dodijeljena grupi hrvatskih umjetnika u Cozzanu. Ovdje nastaju njene male figuralne terakote, koje izlaže na Izložbi slikara partizana u Splitu i Dubrovniku 1944./45. godine

103.
Partizani, Cozzano 1944.
terakota, v. 136 mm
sign. s donje strane: STS 44
HPM/MRNH S-1

104.
Partizansko kolo, Cozzano 1944.
terakota, v. 150 mm
sign. s donje strane: STS 1944
HPM/MRNH S-3

105.
Nošenje ranjenika, Cozzano 1944.
terakota, v. 131 mm
sign. s donje str.: STS 1944
HPM/MRNH S-5

106.
Na bijegu, Cozzano 1944.
terakota, v. 482 mm
sign. na podnožju: S Skopal 44
HPM/MRNH S-8

107.
Borac Ico (Ivan Očak), Cozzano 1944.
terakota, v. 300 mm
sign. otraga: Sr Skopal 1944
HPM/MRNH S-7

108

109

Zagreb, 12. srpnja 1906. – 3. lipnja 1993.

Slikar i grafičar. Diplomirao na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu 1933. Već kao student uključen u lijevo orijentirani studentski i radnički pokret. Osnivač je Pučkog teatra u Zagrebu 1931. i polumjesečnika «Kronika» 1933. Kao gost izlaže s grupom «Zemlja». Po proglašenju NDH bježi u Sušak i Kostrenu, a zatim u Italiju. NOB-u se priključuje 1944. Kulturno-umjetnički odjel ZAVNOH-a upućuje ga 1945. u Rijeku sa zadatkom da organizira kulturnu obnovu grada i Istre. Osnovao Galeriju likovnih umjetnosti u Rijeci.

108.
Partizan piše, između Splita i Rijeke
1944./45.
tuš, 290 x 180 mm
sign. d.d.: Svečnjak, l.d.: Partizan piše
HPM/MRNH 2737

109.
Razgovor, između Splita i Rijeke 1944./45.
tuš, 213 x 290 mm
sign.d.d.: Svečnjak
HPM/MRNH 2746

110

Enkova, 4. kolovoza 1900. – Zagreb, 12. kolovoza 1962.

Slikar. Akademiju likovne umjetnosti diplomirao 1925. u Zagrebu, a zatim studij nastavio u Parizu. U NOB odlazi 1943. Radio je u likovnom odsjeku Kulturno-umjetničkog odjela ZAVNOH-a. Izlagao na izložbama slikara partizana u Splitu, Šibeniku i Dubrovniku 1944./45. godine

110.
Porušeni Zadar, Zadar 1945.
akvarel, 305 x 322 mm
sign.d.d.: Šestić / Zadar III. 945
HPM/MRNH 1676

111.
Motiv s Korduna, Kordun 1944.
tuš, 212 x 296 mm
sign. nema
HPM/MRNH 1661

112.
Iz Petrove gore, Petrova gora 1944.
ugljen, 235 x 315 mm
sign.d.d.: Šestić
HPM/MRNH 1646

118

Odra, 1. srpnja 1912. – Zagreb, 11. listopada 1961.

Slikar. Akademiju likovne umjetnosti završio u Zagrebu 1935. U NOB odlazi 1943. godine. Uključuje se u rad Prosvjetnog odjela ZAVNOH-a u Otočcu, ilustrira prvu Početnicu ZAVNOH-a i neko je vrijeme nastavnik crtanja na školi u Rujevcu. Sudjeluje na Izložbi likovne umjetnosti u Topuskom 1944., a zatim na izložbama slikara partizana u Splitu, Šibeniku i Dubrovniku 1944./45. godine.

113.
Sestra i brat, 1944.
tinta, 187 x 223 mm
sign.d.d.: Šumski
HPM/MRNH 1739

115.
Iz dječjeg doma, 1944.
lavirani tuš, 297 x 215 mm
sign. nema
HPM/MRNH 158

117.
Partizanski glumac (Sven Lasta), 1944.
lavirani bajk, 273 x 208 mm
sign. d. u sred.: Šumski
HPM/MRNH 1937

114.
Iz dječjeg doma III, 1944.
tuš, 320 x 240 mm
sign.d.d.: Šumski/ 44
HPM/MRNH 182

116.
Autoportret, 1944.
lavirani tuš, 298 x 215 mm
sign. nema
HPM/MRNH 1898

118.
Narod sluša radio u Topuskom, 1944.
bajk, 410 x 310 mm
sign.d.d.: 1944 / Šumski
HPM/MRNH 1853

120

Dicmo, 10. listopada 1908.

Slikar. Slikarstvo diplomirao na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu 1934. i studije nastavio u Španjolskoj. U vrijeme rata pomagao antifašistički pokret. Malim skicama bilježi strahote rata, koje će mu kasnije poslužiti za mapu crteža «Pod okupacijom», objavljenu 1947. godine.

119.
Iz logora, Zagreb 1943.
tuš, 208 x 286 mm
sign.d.d.: Šim / 943
HPM/MRNH 2324

120.
Iz logora, Zagreb 1944.
sepija, 172 x 175 mm
sign.d.n sred.: F Šim 1944
HPM/MRNH 2323

121.
Naprijed, Zagreb 1944.
sepija, 222 x 306 mm
sign.l.d.: F Šim 1944
HPM/MRNH 2780

122.
Zbjeg, Zagreb 1944./45.
lavirani tuš, 190 x 243 mm
sign. nema
HPM/MRNH 2322

123

Zagreb, 25. ožujka 1895. - 11. prosinca 1965.

Slikar. Akademiju likovnih umjetnosti završio u Zagrebu 1923. U vrijeme studija 1919. godine jedan je semestar upisan na akademiji u Moskvi (Kandinski). Poslije diplome, studij nastavio u Parizu. Član je grupe «Zemlja». U NOB odlazi u studenome 1942. Vijećnik je ZAVNOH-a i AVNOJ-a. Radio je u koloniji hrvatskih umjetnika partizana u Cozzanu (Italija) i Kulturno-umjetničkom odjelu ZAVNOH-a. Izlagao na izložbama umjetnika partizana Hrvatske u Splitu, Šibeniku i Dubrovniku 1944./45. godine.

123.
Banijski zbjeg, Cozzano 1944.
tuš, 474 x 618 mm
sign.d.d.: Tiljak
HPM/MRNH 2135

125.
Dijete u službi partizana, Cozzano 1944.
kreda, 598 x 481 mm
sign. nema
HPM/MRNH 2137

127.
Vezani musliman, Cozzano 1944.
monotyp, 489 x 356 mm
sign.l.d.: Monotyp; d.d.: Tiljak 1944
HPM/MRNH 67

124.
Seljak, Cozzano 1944.
kreda, 420 x 280 mm
sign. nema
HPM/MRNH 2537

126.
Kod ručka, Cozzano 1944.
tuš, 390 x 580 mm
sign.g.d.: Tiljak
HPM/MRNH 2538

128.
Iz jame, Cozzano 1944.
tuš, 298 x 398 mm
sign.d.d.: Tiljak
HPM/MRNH 66

GRAFIČKE MAPE

Split, 17. listopada 1897. – 19. svibnja 1969.

Slikar i grafičar. Studirao slikarstvo u Münchenu i na Akademiji likovne umjetnosti u Zagrebu, gdje je i diplomirao 1931. godine. Boravak i studij grafike u Njemačkoj, u teškim posleratnim prilikama, usmjerio je Zupa na socijalne motive u slikarstvu. Drugi svjetski rat proveo je u okupiranom Splitu. Suradivao je u organizaciji ilegalne izložbe u stanu kipara M. Studina 1943., na kojoj i sam izlaže. Sudjeluje na izložbama umjetnika partizana u Splitu, Sibeniku i Dubrovniku 1944./45. godine.

129

Partizanska majka pere sinu košulju, Split
1942.
tuš, 278 x 186 mm
sign.d.u sred.: 1942 A. Zupa
HPM/MRNH 2456

130

Razgovor u luci, Split 1943.
sepija, 266 x 232 mm
sign. nema
HPM/MRNH 2472

131

Partizanska majka u okupaciji, Split 1944.
olovka, 208 x 170 mm
sign.g. uz rub: Partizanska majka u okupaci-
ji A. Zupa
HPM/MRNH 2510

132

Prijenos ranjenika, 1944.
olovka, 155 x 215 mm
sign.d.d.: A Zupa
HPM/MRNH 2480

131

133.

«PLODOVI UZBUĐENJA TISUĆU DEVET STO ČETRESEST PRVE I DRUGE», 1941./42.
12 litografija, 35 x 27,5 cm, mapa br. 7, vlastito izdanje autora, Karlovac 1941./42.

»Mapa od dvanaest kamenotisaka nastala je u vrijeme Velike borbe 1941.-1942. Tiskana je vlastoručno na malom stroju u 59. primjeraka. Svi su primjerci potpisani i pobrojani od 1. do 59., a slobodnih otisaka ima od svakog kamenotiska jedanaest do sedamnaest komada. Dovršeno u prosincu, tisuću devet sto četrdeset i druge u Karlovcu.»
HPM/MRNI1

PLODOVI UZBUĐENJA
TISUĆU DEVET STO ČETIRDESET PRVE I DRUGE

Marijan Štovič

DVANAEST LITOGRAFIJA

134

136

Plodovi uzbuđenja

mapa od dvanaest kamena
svaka nastala je u vrijeme
Velike boje 1941.-1942.
Bojama je vlastitim na
malom autumu stoga u
59. primjeraka. Svi su
primjerci potpisani i pobu-
jani od 1. do 59. a ostatak
otiska ima od svakog
kamuškita jednako
do sedamdeset kamena.

Lovinsko u prosinac, 1942.
devet sti. štampari i daga
u Karlovcu.

Štovič A

Marijan Štovič

135

137

134.
Naslovni list mape «Plodovi uzbuđenja...»
Čovjek, tambura i puška
litografija, 350 x 280 mm
HPM/MRNH

135.
Tekst mape «Plodovi uzbuđenja...»
litografija, 350 x 280 mm
HPM/MRNH

136.
List 2 mape «Plodovi uzbuđenja...»
Cvjetovi ruka otvaraju zastor
litografija, 353 x 280 mm
sign. d.d.: De
HPM/MRNH

137.
List 5 mape «Plodovi uzbuđenja...»
Čije su ruke i lice?
litografija, 251 x 280 mm
sign. l.d.: 5; d.d.: De
HPM/MRNH

138

140

139

141

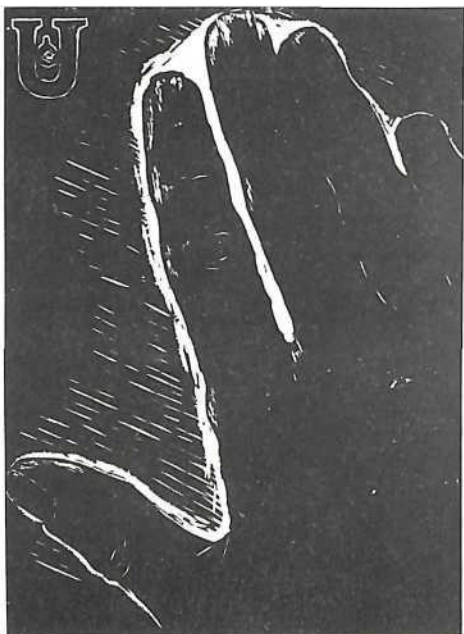
138.
List 6 mape «Plodovi uzbuđenja...»
harmonika nije ispala iz ruke
litografija, 351 x 280 mm
sign. l.d.: 6; d.d.: De
HPM/MRNH

139.
List 8 mape «Plodovi uzbuđenja...»
Sva sredstva su blagoslovljena
litografija, 358 x 275 mm
sign. l.d.: 8; d.d.: De
HPM/MRNH

140.
List 9 mape «Plodovi uzbuđenja...»
Za «novu Evropu»
litografija, 353 x 276 mm
sign. l.d.: 9; d.d.: De
HPM/MRNH

142.
List 12 mape «Plodovi uzbuđenja...»
Finalni alarm
litografija, 351 x 279 mm
sign. l.d.: 12; d.d.: De
HPM/MRNH

141.
List 11 mape «Plodovi uzbuđenja...»
Šarlatan: simbol kaosa
litografija, 352 x 279 mm
sign. l.d.: 11; d.d.: De
HPM/MRNH

144

143.

»MAPA U« (»BIJELE ZVIJERI«), 1941./43.

35 slobodnih otisaka linoreza, otisnutih u više primjeraka u tiskari Glavnog štaba Hrvatske 1943. godine.
 Papir razne veličine, bez sign.

Linorezi su nastali u Karlovcu 1941./42. za zamišljenu grafičku mapu »Bijele zvijeri«, kasnije nazvanu »Mapa U«.

145

147

146

148

145.
 List 2 »Mape U«
 linorez, 226 x 170 mm
 sign. nema
 HPM/MRNH

147.
 List 11 »Mape U«
 linorez, 226 x 169 mm
 sign. nema
 HPM/MRNH

144.
 List 1 »Mape U«
 linorez, 301 x 210 mm
 sign. nema
 HPM/MRNH

146.
 List 3 »Mape U«
 linorez, 291 x 211 mm
 sign. nema
 HPM/MRNH

148.
 List 32 »Mape U«
 linorez, 273 x 210 mm
 sign. nema
 HPM/MRNH

149.
 List 33 »Mape U«
 linorez, 226 x 169 mm
 sign. nema
 HPM/MRNH

156

150.
»KROZ NARODNO-OSLOBODILAČKU BORBUNU«, 1944.
16 linoreza, 30,7 x 23 cm
sign. na nasl. str.: Branko Kovačević
otisnuto u Splitu 1944.
bez oznake izdavača

Linorezi su načinjeni u selu Brštanovo, Dalmatinska zagora. Drugo izdanje je izašlo u Zagrebu 1945. pod izmijenjenim naslovom »Kroz našu borbu«, u izdanju Nakladnog zavoda A. Velzeke, s uvodnim tekstom Drage Magjera i Branka Kovačevića. Ovo numerirano izdanje otisnuto je u Hrvatskom tiskarskom zavodu d.d. u Zagrebu, a čisti prihod išao je u korist Crvenog križa Hrvatske.
HPM/MRNH

KROZ NARODNO-OSLOBODILAČKU BORBUNU

151

153

156.
List 12 mape »Kroz Narodno-oslobodilačku borbu«
Tučen je neprijatelj na moru
linorez, 307 x 232 mm
sign. nema
HPM/MRNH

152.
Tekst mape »Kroz Narodno-oslobodilačku borbu«
linorez, 307 x 232 mm
sign. sred. olovkom: Branko Kovačević
HPM/MRNH

154

155

151.
Naslovni list mape »Kroz Narodno-oslobodilačku borbu«
linorez, 307 x 232 mm
sign. nema
HPM/MRNH

153.
List 1 mape »Kroz Narodno-oslobodilačku borbu«
Bili smo okupirani, ali...
linorez, 307 x 232 mm
sign. nema
HPM/MRNH

154.
List 7 mape »Kroz Narodno-oslobodilačku borbu«
I pališe naša tela
linorez, 307 x 232 mm
sign. nema
HPM/MRNH

155.
List 9 mape »Kroz Narodno-oslobodilačku borbu«
Narod su odvodili u logore
linorez, 307 x 232 mm
sign. nema
HPM/MRNH

157

157.

»GRAFIKA«, 1944.

15 linoreza i drvoreza:

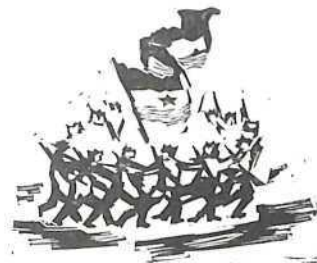
Murtić 6 (list 2, 8, 9, 13, 14, 15)

Prica 9 (list 1, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12)

vel. 42 x 30 cm

Tiskano u listopadu 1944. u Topuskom.

Mapa je tiskana u pet primjeraka. U mapi autori navode da je materijal za ovu mapu sabran radi očuvanja nekih primjera njihovog rada u tjeku NOB-a i nema pretencija da bude zaokruženo, cjelovito grafičko djelo.
HPM/MRNH

158

160

159

161

158.

List 8 mape »Grafika«
Partizansko kolo
linorez, 419 x 297 mm
sign. d.d.: E. Murtić IX-1944.
HPM/MRNH

159.

List 9 mape »Grafika«
Proljeće 1941.
linorez, 419 x 297 mm
sign. d.d.: E. Murtić IX-1944.
HPM/MRNH

160.

List 10 mape »Grafika«
Ranjenik na konju
drvorez, 419 x 297 mm
sign.d.d.: Z. Prica XI-1943.
HPM/MRNH

161.

List 11 mape »Grafika«
U koloni
drvorez, 419 x 297 mm
sign.d.d.: Z. Prica XI-1943.
HPM/MRNH

I ČEKAO SAM, SKUPLJAO SAM TOČNE
PODATKE: TKO JE VEĆ NEŠTAO STRAČA
TKO SPRILJEGA — ZEMAO, ODOBIO, DON POČUČU,
VODARANJE, PADOVI, SVA SNAČA
MOZGA U JASNOJ SVIJESTI SE NAPREČNU,
DA PROMJENE MI PAŽNJI NE IZBJEČNU.

NEGDJE JE GVRČAK PJEVOJ, ORLAK POKRI
ZACAS U LETU SJENOM CIJELO POLJE
ČUO SAM, KAKO JEDAN ŠERVIK MOKRI,
A DRUGI STAO ŠIROKO DA KOLJE,
SVE MITOZASJA U SLUHU KO U VIDU
SA BLJESKOM SUNCA NA NOŽNOME BRILJ

167

162.

IVAN GORAN KOVAČIĆ: »JAMA«, 4. izdanje, 1944.

16 litografija:

Murtić 8 (str. 6, 9, 12, 13, 14, 15, 20, 21)

Prica 8 (str. 3, 7, 8, 11, 16, 18, 25, 26)

vel. 27,5 x 21,5 cm

Izdanje Kluba kulturnih radnika Hrvatske u Topusku.

»Ovo je djelo tiskano u 250 primjeraka na običnom papiru i vezano u padobransko platno. Litografska preša konstruirana je u partizanskoj radionici. Prvih 150 primjeraka provideno je originalnim potpisima autora litografija. – Tiskanje završeno na oslobođenom teritoriju (Topusko) koncem studenog 1944.«

HPM/MRANH

JAMA

162

IVAN GORAN KOVAČIĆ:

JAMA

LITOGRAFIJE
EDO MURTIĆ
ZLATKO PRICA
1944

IZDANJE KLUBA KULTURNIH RADNIKA HRVATSKE

163

167.

List 8 iz poeme »Jama«, 1944.
litografija 270 x 210 mm
sign.l.d.: Prica
HPM/MRANH

162.

I. G. Kovačić: »Jama«, Topusko 1944
16 litografija, 27,5 x 21,5 cm
naslovnica uvezana u padobransko
platno
HPM/MRANH

163.

Naslovni list poeme »Jama«, 1944.
litografija 270 x 210 mm
HPM/MRANH

OVO JE DJELO TISKANO U 250
PRIMJERAKA NA OBIČNOM
PAPIRU I VEZANO U PADOBRANSKO
PLATNO.
LITOGRAFSKA PREŠA KONSTRUIRANA
JE U PARTIZANSKOJ RADIONICI.
PRVIH 150 PRIMJERAKA PROVIDENO JE
ORIGINALNIM POTPISIMA AUTORA
LITOGRAFIJA.

411

TISKANJE ZAVRŠENO NA OSLO-
BOĐENOM TERITORIJU KONCEM
STUĐENOG 1944.

Zlatko Prica
Edo Murtić!

164

REV JE MOJE SVJETLO I MOJA TRAMA,
BLJESKO MOJE SUŠINE TRAJALNA,
KA BISTINA SVIJEŠTANJE OČIŠĆENJA,
DE KUPILA SVIJEŠTANJE OČIŠĆENJA
KAKO U ŽIVU U BAZILICI, NO KAKO
MOJE BU ČUČU, ZEMAO MI MOJE PLAMENI.

POČUŠNO JOŠ BU TRAJALNO PJEŠE
U NJIAMA, NEMO BLAGO SE OKRENUO
ČUŠTO KAKO, KAKO MI LIES
LITOGRAFIJE I S MOJIM U LITOGRAFI
NA DLANU OČI, ZEMAO MI MOJE PLAMENI
I MOJE BUČE NE MOGU DA LIAČU.

MAKO JEŠE PJEŠE I MOJE PLAMENI
JEŠE OČIŠĆENJE, KAKO BISTINA, KAKO
JEŠE OČIŠĆENJE, KAKO BISTINA, KAKO
DA BODJE U HRAT, KAKO MI PLAMENI
I MOJE BRACIŠTANJE, KAKO BISTINA
I ČUŠTO KAKO KAKO KAKO BISTINA.

165

164.

Tekst 41. primjerka poeme »Jama«, 1944.
litografija, 270 x 210 mm
sign.d.: Zlatko Prica / Edo Murtić
HPM/MRANH

165.

List 3 iz poeme »Jama«, 1944.
litografija, 270 x 210 mm
sign.d.d.: Prica
HPM/MRANH

166

168

166.
List 6 iz poeme »Jama«, 1944.
litografija, 270 x 210 mm
sign.d.: E. Murtić
HPM/MRNH

168.
List 9 iz poeme »Jama«, 1944.
litografija, 270 x 210 mm
sign.l.d.: E. Murtić
HPM/MRNH162.

169

170

169.
List 11 iz poeme »Jama«, 1944.
litografija, 270 x 210 mm
sign.d. u sred: Prica
HPM/MRNH

170.
List 12 iz poeme »Jama«, 1944.
litografija, 270 x 210 mm
sign.l.d.: E.M.
HPM/MRNH

171

172

171.
List 13 iz poeme »Jama«, 1944.
litografija, 270 x 210 mm
sign. l. sred.: E. Mur.
HPM/MRNH

172.
List 14 iz poeme »Jama«, 1944.
litografija, 270 x 210 mm
sign.l.sred.: E. Murtić
HPM/MRNH

(PROVUŠE DVA ŽIGOTNA DNAGA
NACILJEVANA ITALI DA SE SVOJLAJ
NA VEŠANJE IZBENKOVANJA I U DOLJIA
LUDNANJE ZAKON PRISTE TAJLA HAJLA
KO DA SU DVA ZAUVIŠTALA U JAMU —
SVA PAKO JERNU ŽEJNO U PAMU.

BOMBA JE PARTI I UČAKNVI SE PAVOJ
U ČEŠU STRAŠNU IČLAŠIH KUNOVNIJE.
ZAKOLJAN NAROVU ČEŠANJE. LEE SE SVU
ZA ANOM I NA ME POŠLO DA KLIEE
KOLJED ANV ČEŠANJE U KUNOVNI KANI,
KORAKS ZACUN I GLAŠOVE VANI.

173

O POŠE ANU ČACALKA MU ŽENI
KAD ZAKALJANJE DOLJE PIVOJE SMETI
KAD ANU ČACALKA MU ŽENI
KAD ZAKALJANJE DOLJE PIVOJE SMETI
KAD ANU ČACALKA MU ŽENI
KAD ZAKALJANJE DOLJE PIVOJE SMETI
KAD ANU ČACALKA MU ŽENI
KAD ZAKALJANJE DOLJE PIVOJE SMETI

174

173.
List 15 iz poeme »Jama«, 1944.
litografija, 270 x 210 mm
sign.d.d.: E. Murtić
HPM/MRNH

174.
List 16 iz poeme »Jama«, 1944.
litografija, 270 x 210 mm
sign.d. u sred: Prica
HPM/MRNH

175

PUNA JE JARMAČNA LEŠINE LUVI.
VANO DA ŽIVJA STRPOME NI ŽARBE.
ODVALA IJA NAS MORTVE SADA UJULU
SE KAMENOM DOVA SAMODI... PRIDE
LEŠNE SUTVA TRZAJU SE GOLU
KO MREVE SOB. JAKO NI PUNJE ŽOLI.
TAKI PADMNI VETAJ UMIRUČEVO ŽIVCI
TAKI ŽVONI DRETAJ NA KŃEM SAM PLIVU
VONI IJA SAM SAKROKOPNI NUBIKA
OGLE IJA TRUPO KRAJ MENE ŽTEVO...
TO STERICA MIHLADNOVI ŽUKOM GLADI
JER ZNA, DA MOJ NE PRESTAJE JADI!

-10-

176

I GNEKAD NISAM OČEKIVO TAMU
S TOLIKOM ČEŠNOM. JEKI IJOKA KLUJE
NEZ VILPLA DOJJE OD MENE U JAMU
I VONEM JEKI OČE DA LE
KAPLJE ZA SVUKU NOCU MRTVIM TIJELA,
JEKI BI SE NAKI KO ŽLISE MANDISA.
POVAMANO SAM I OVILE SE PENJO...
ČASIO PRISA I TRUPE GULIJO
I JAD BI MATAV ŽEAK. ŽE VILJA STENO
NISAM VEC TINO VUND SAM I SEUBRO
KOLAKJE KOTI ŽIVINO SE MESA.
KODLAKER ŽE POKA KAZUJIM SIBUSKA.

-21-

175.
List 18 iz poeme »Jama«, 1944.
litografija, 270 x 210 mm
sign.d. u sred.: Prica
HPM/MRNH

176.
List 21 iz poeme »Jama«, 1944.
litografija, 270 x 210 mm
sign. u sred.: Murić
HPM/MRNH

177

ODUŽEH NA ČEŠU MEXU ŽIVU ŽENE!
SLAGAN GLAS ČACUJI. PARTIZANLORUŽE!
POŽNAT MENE BU TO GEVICENE!
PUNE SE MOJE PREMA GLADU PRUJE
SEI ŽARBE I OČEČANMI NIJE IJO LICE,
KOSTU I PUSNU BOMBU VIDARICE.

-15-

178

ZAJEKO SAM I JOŠ IŠAD PLAŠEM
JEDINO ČEŠEVA. JER OČUVA I ŽEAAA,
JEDINO ŽICINA. JER BU ŽVIZ MAČKA.
ŽENICA IJA ŽEŠE ZA ŽIVJI SVAKI NEBAM
JERICE IJAKO VILJAM I NEMAM MUCI
A ŽTIO ŽH, TUŽDI! S VAMA U ŽOU POŠ.
TNO ŽE ŽODAKLEŠ NE ZNAM, AL SE ČEŠEM
NA ŽIVEM ŽE ŽEŠU ŽEVAJE. JE ŽOUTIM,
DA ŽAD TEL ŽIVIM ŽAKAR MEDEA MARIJEM.
OČU ŽEŠEČU I OČU ŽEŠU ŽIVIM...
VUVA MI ŽEŠEVA VREKA ŽE ŽEŠU ŽEVA
I ŽEŠEČU ŽIVAM I ŽE ŽEŠE VREKA.

-26-

177.
List 25 iz poeme »Jama«, 1944.
litografija, 270 x 210 mm
sign.d.d.: Prica
HPM/MRNH

178.
List 26 iz poeme »Jama«, 1944.
litografija, 270 x 210 mm
sign.d. u sred.: Prica
HPM/MRNH

180

179.
»MI PAMTIMO«, 1943/44.
19 linoreza, 41 x 29,5 cm
unikatni primjerak u omotu od pak-papira
na omotu autograf: Vanja Radauš / Mi pamtimo / Topusko 1944

Autor je započeo rad na linorezima potkraj 1943. u Lici. Isprva ih je vlastoručno otiskivao gumenim valjkom u Otočcu, zatim je otiskivanje nastavljeno u tiskari Vjesnika u Turjanskom, a potom na Petrovoj gori. Načinjeno je 54 otisaka, a sačuvano oko 48. Na izložbi u Topuskom 1944. izlagani su pod nazivom »Kronika«. Nakladni zavod Hrvatske izdao je 1945. godine iste linoreze pod nazivom »Mi pamtimo...« kao prvu knjigu u seriji Suvremeni umjetnici Hrvatske. Sam je autor odabrao 46 linoreza i napisao predgovor.
HPM/MRNH

181

183

182

184

180.
Naslovni list mape «Kronika»
(«Mi pamtimo...»), 1943.
linorez, 292 x 430 mm
sign. nema
HPM/MRNH

181.
List 1 mape «Mi pamtimo...», 1943/44.
linorez, 407 x 295 mm
sign.d.d.: VR
HPM/MRNH

182.
List 26 mape «Mi pamtimo...», 1943/44.
linorez, 407 x 295 mm
sign.L.d.: VR
HPM/MRNH

183.
List 30 mape «Mi pamtimo...», 1943/44.
linorez, 407 x 295 mm
sign.d.d.: VR
HPM/MRNH

184.
List 46 mape «Mi pamtimo...», 1943/44.
linorez, 400 x 294 mm
sign.L.d.: VR
HPM/MRNH

IZLOŽBE U NOB-u

1942.

IZLOŽBA KARİKATURA ANDRE LUŠIČIĆA, škola u Ravnoj gori, Gorski kotar, studeni ili prosinac 1942.

1943.

ILEGALNA IZLOŽBA SLIKA I KIPOVA, SPLIT, stan Marina Studina, Corso d' Italia 15, od 6. travnja do rujna 1943. Izlagali: N. Ignjatović, Lj. Nakić, V. Parać, R. Sablić, I. Tijardović, A. Zupa, te kipari I. Lozica (posmrtno) i M. Studin.

IZLOŽBA UMJETNIČKIH SLIKA, FOTOGRAFIJA, ŠTAMPE IZ NARODNOOSLOBODILAČKE BORBE, OTOČAC, Omladinski dom, lipanj 1943. Izlagali slike, karikature i plakate: V. Čerić, L. Čermak, Z. Kristl, I. Kušanić, a fotografije F. Mosinger. Izložba je prenesena u *Senj* (prostorije nekadašnje općine), *Novi* (Gospodarska škola) i zatim otvorena 24. rujna u *Crikvenici*, u zgradi Sokolane. Zbog prodora Nijemaca, najveći je dio materijala propao i nije se mogao organizirati prijenos izložbe u Gorski kotar.

1944.

IZLOŽBA LIKOVNE UMJETNOSTI, TOPUSKO, zgrada lječilišta, otvorena 26. lipnja 1944. u povodu održavanja I. kongresa kulturnih radnika Hrvatske. Izlagali: Z. Agbaba, I. Čaće, V. Čerić, L. Čermak, M. Detoni, A. Krupa, F. Mraz, E. Murtić, Z. Prica, V. Radauš, S. Rajković, V. Rukljač, P. Šimaga. Izloženo više od 270 radova.

IZLOŽBA NARODNE UMJETNOSTI I ZANATA, EL SHATT, Egipat, 25. lipnja - 9. srpnja 1944. Izložba je prenesena u *Kairo*, 29. studenoga - 10. prosinca; *Aleksandriju* 21. prosinca 1944. - 7. siječnja 1945. Izlagali i umjetnici: R. Bunk, Ž. Kljaković, A. Kostović, Lj. Nakić, A. Šitić i K. Vitaljić.

IZLOŽBA DŽEPNIH I ZIDNIH NOVINA I PLAKATA, DELNICE, rujna 1944.
Izlagali: Zvonko Glad i Vadim Suječmez.

1944./45.

IZLOŽBA UMJETNIKA PARTIZANA, SPLIT, srednja palača Botičeve poljane, 23. prosinca 1944. - 10. siječnja 1945. Izlagali: Z. Agbaba, I. Čaće, V. Čerić, L. Čermak, M. Detoni, O. Herman, N. Ignjatović, C. Job, B. Kovačević, R. Marasović, F. Mraz, E. Murtić, M. Ostoja, D. Parać, V. Parać, B. Petrić, O. Postružnik, Z. Prica, V. Radauš, S. Rajković, S. Skopal, M. Studin, Lj. Šestić, P. Šimaga, J. Štark, Đ. Tiljak, A. Zupa i I. Lozica (posmrtno). Katalog je s predgovorom Jure Franičevića Pločara. Izložena 183 djela.

1945.

IZLOŽBA UMJETNIKA PARTIZANA, DUBROVNIK, 2. do 12. veljače 1945., Radnički dom.
Izlagali: Z. Agbaba, I. Čaće, L. Čermak, M. Detoni, O. Herman, N. Ignjatović, C. Job, I. Knežević, B. Kovačević, R. Marasović, F. Mraz, E. Murtić, M. Ostoja, D. Parać, V. Parać, B. Petrić, O. Postružnik, Z. Prica, V. Radauš, S. Rajković, S. Skopal, M. Studin, Lj. Šestić, P. Šimaga, J. Štark, Đ. Tiljak, M. Tolić, A. Zupa i Ivo Lozica (posmrtno). Katalog s predgovorom Jure Franičević Pločara. Izloženo 147 djela.

IZLOŽBA UMJETNIKA PARTIZANA, ŠIBENIK, 4. do 11. veljače 1945.

Izlagali: A. Augustinčić, I. Čaće, M. Detoni, Z. Glad, O. Herman, I. Knežević, B. Kovačević, A. Krstulović, F. Mraz, E. Murtić, O. Postružnik, Z. Prica, V. Radauš, S. Rajković, N. Reiser, Lj. Šestić, P. Šimaga, D. Tiljak, E. Vidović (kao gost), A. Zupa. Katalog s predgovorom Vjekoslava Kaleba. Izloženo 260 djela.

IZLOŽBA UMJETNIKA PARTIZANA, ZADAR, 27. ožujka - 2. travnja 1945.

Nije tiskan katalog. Vjerojatno je poslužio onaj iz Šibenika, odakle je izložba prenesena.

AGITPROP
Centralnog Komiteta Komunističke Partije Hrvatske

priveduje

III. IZLOŽBU
umjetničkih slika
fotografija
★
stampe

iz narodno-oslobodilačke borbe

Crikvenica
Novi
Senj

rujan-listopad 1943

Susak
Bakar
Kraljevica

185

6

IZLOŽBA
UMJETNIKA

 Plakat izložbe s naslovom 'IZLOŽBA UMJETNIKA'. Slika prikazuje različita oružja poput noževa i pištolja.

PARTIZANA

SPLIT SREDNJA PALAĆA BOTIĆEVE POLJANE
23 DECEMBRA 1944 — 10 JANUARA 1945

66

© Centralni IZOP-a od 4. II.-11. II. 1945 u dvorani Šibenske palače Šibenski protivobratnički kulturni savjetnik odob. ZAVNOH-a na osnovu lista kulturne radnice Hrvatske

186

185.

Plakat izložbe, 1943.
AGITPROP // Centralnog Komiteta Komunističke Partije Hrvatske / priveduje // III. izložbu // umjetničkih slika / fotografija / štampe / iz narodno-oslobodilačke borbe // Crikvenica / Novi / Senj // Susak / Bakar / Kraljevica // rujn-listopad 1943
tisak, 408 x 298 mm
HPM/MRNIH P-150

66.

Plakat izložbe, Split 1944.
IZLOŽBA // UMJETNIKA // PARTIZANA // Split srednja palaća Botičeve poljane // 23. decembra 1944. - 10. januara 1945., Split 1944.
linorez, 753 x 565 mm
sign.l.: om
HPM/MRNIH P-1

6.

Plakat izložbe, El Shatt 1944.
„JOS JEDNA POBJEDA...“ // IZLOŽBA ZBJEGA
tiskano, 1235 x 820/1185 x 770 mm
sign.l.: BUNK
Plakat je tiskan u El Raghaid Press Cairo, Egypt.
HPM/MRNIH S-46

86.

Plakat izložbe, Šibenik 1945.
IZLOŽBA//UMJETNIKA//PARTIZANA// U dvorani JNOF-a od 4.II.-11.II.1945. u okviru tjedna kulture kojega priveduje kulturno/umjetnički odsjek ZAVNOH-a uz saradnju kluba kulturnih radnika Hrvatske
linorez, 615 x 444 mm
sign. nema
HPM/MRNIH P-3

T H E A R T

O F T H E C R O A T I A N

A N T I - F A S C I S T

R E S I S T A N C E